

SSV
Samtök sveitarfélaga
á Vesturlandi

Alþingi

b.t. umhverfis- og samgöngunefndar

Austurstræti 8 – 10

150 Reykjavík

Borgarnesi 26.10 2018

Efni: Umsögn um tillögu til þingsályktunar um samgönguáætlun fyrir árin 2019-2023, mál nr. 173

Vísað er til tölvupósts frá nefndasviði Alþingis, dags. 12. mars s.l., þar sem óskað er eftir umsögn um tillögu til þingsályktunar samgönguáætlun fyrir árin 2019-2023.

Almennt um tillöguna

Samtök sveitarfélaga á Vesturlandi (SSV) taka almennt undir þau markmið sem sett eru í tillögu að samgönguáætlun fyrir árin 2019 -2023. Sérstaklega vilja samtökin taka undir ný markmið um almenningssamgöngur þar sem samþætta á í auknum mæli samgöngur í lofti, á landi og láði og skapa þannig heildstætt samgöngukerfi. Reynsla SSV af rekstri almenningssamgangna undanfarin ár segir okkur að þörf er fyrir góðar almenningssamgöngur, bæði á milli landsbyggðar og höfuðborgarsvæðis sem og á milli þéttbýlisstaða á landsbyggðinni. Því er brýnt að vel takist til með uppbyggingu á nýju kerfi og að það sé að fullu fjármagnað. SSV tekur einnig heilshugar undir það markmið að efla almenningssamgöngur til þess að samgöngur verði umhverfislega sjálfbærar. Að sama skapi getur efling almenningssamgangna haft mjög jákvæð áhrif á byggðþróun, stækkað vinnusóknarsvæði og bætt aðgengi að þjónustu.

Varðandi þær framkvæmdir sem eru á áætlun fyrir árin 2019-2023 þá fagnar SSV þeirri uppbyggingu sem er að hefjast á Vesturlandsvegi á Kjalarnesi og telur afar brýnt að hún klárast sem fyrst. Fjöldi íbúa á Vesturlandi sækir atvinnu og nám til Reykjavíkur og ekur því daglega um Kjalarnes. Einnig fögnum við því loks hyllir undir að framkvæmdum við Fróðárheiði ljúki, en vinna við þann veg hefur staðið yfir í á annan áratug. Bæði vegabætur á Kjalarnesi sem og á Fróðárheiði hafa verið forgangsverkefni í Samgönguáætlun Vesturlands sem samþykkt var af sveitarfélögum í landshlutanum snemma árs 2017.

Hins vegar veldur það Samtökum sveitarfélaga á Vesturlandi miklum vonbrigðum að aðeins er áætlað að verja 550 milljónum til ný framkvæmda við vegi á Vesturlandi á næstu fimm árum eða mun lægri upphæð en í nokkrum öðrum landshluta. Það er með öllu ólíðandi og við það verður ekki unað. Því gera samtökin eftirfarandi athugasemdir við samgönguáætlun og fara fram á breytingar á áætluninni.

Athugasemdir við einstaka liði samgönguáætlunar

Samtök sveitarfélaga á Vesturlandi vilja sérstaklega gera athugasemdir við þrennt í samgönguáætlun árána 2019-2023. Í fyrsta lagi lágum fjárveitingum til tengivega, í öðrum

lagi seinkun framkvæmda við Skógarstrandarveg og í þriðja lagi seinkun framkvæmda við Uxahryggjavega. Allt eru þetta verkefni sem Vestlendingar leggja þunga áherslu á í áður nefndri Samgönguáætlun Vesturlands.

Í markmiði samgönguáætlunar nr. 2.1.6 kemur fram að „Gert verði átak við lagningu á bundnu slitlagi á umferðarlitla vegi sem hafa viðunandi burðarþol þrátt fyrir að veghönnun sé að einhverju leyti ábótavant.“ Undir þetta markmið falla svokallaðir tengivegir sem skipta orðið sífellt meira máli fyrir íbúa í dreifbýli og ört vaxandi ferðapjónustu. Á Vesturlandi er um 14% af vegkerfi landsins og þar er um 60% vega án slitlags. Þrjú sveitarfélög á Vesturlandi eru í hópi þeirra tíu sveitarfélaga á landsvísu þar sem fæstir vegir er lagðir bundnu slitlagi, en það eru Skorradalshreppur, Dalabyggð og Borgarbyggð. Tæplega 10% af vegakerfi landsins er í þessum þremur sveitarfélögum. Sveitarfélögin Borgarbyggð og Dalabyggð eru landstór sveitarfélög þar sem búið er að sameina fjölda sveitarfélaga, en fyrir 30 árum síðan voru 20 sveitarfélög á því svæði sem þessi tvö sveitarfélög ná yfir í dag. Það er afar mikilvægt að þegar sveitarfélög sameinast þá fái þau stuðning til þess að byggja upp heilstæð atvinnu- og þjónustusvæði. Góðar samgöngur eru lykilatriði í því að hægt sé að byggja upp slík svæði.

Í samgönguáætlun er gert ráð fyrir því að 800 m.kr. fari til tengivega á landinu á árinu 2019 og næstu fjögur árinu verði þessi upphæð 900 m.kr. Ef tekið er mið af reynslu fyrri ára er um þriðjungur þessarar upphæðar eða 250 til 300 m.kr. á ári að fara til Vestursvæðis (Vesturland og Vestfirðir), en skilgreindir tengivegir eru um 912 km á svæðinu. Það er öllum ljóst að fyrir þá upphæð verður ekki miklu áorkað. Í samtölum sveitarstjórnanna og starfsmanna Vegagerðarinnar á Vestursvæði hefur verið rætt að ef framlög til tengivega á Vestursvæði yrðu tvöfölduð og yrðu um 500 m.kr. mætti á stuttum tíma ná verulegum árangri í lagningu slitlags á tengivegi. Því hafa **Samtök sveitarfélaga á Vesturlandi lagt til við fjárlaganefnd að framlög til tengivega verði hækkuð um 700 m.kr. fyrir árið 2019 og sama hækkun verði út fyrsta tímabil samgönguáætlunar eða 3,5 milljarðar samtals í hækkun á næstu fimm árum. Ef þessi tillaga yrði að veruleika mæti líta svo að verið væri að gera átak við lagningu á bundnu slitlagi á tengivegi.**

Í samgönguáætlun fyrir Vesturland segir „Brýnt er að hefja framkvæmdir við veginn um Skógarströnd, einkum lagningu bundins slitlags þar sem undirbyggingu er lokið. Mikilvægt er að hefja framkvæmdir árið 2017, hönnun endurbóta hans og gerð tímasettrar verkáætlunar framkvæmda.“ Af þessu má glögg sjá að sveitarstjórnir á Vesturlandi vilja hraða framkvæmdum, en stóraukin umferð ferðamanna um veginn og há slysatíðni þrýsta á um að framkvæmdum verði flýtt eins og kostur er. Vegurinn um Skógarströnd hefur mikla þýðingu fyrir íbúa á Snæfellsnesi og í Dalabyggð sem um áratugaskeið hafa búið við laka malarvegi. Víða á svæðinu er stundaður landbúnaður og ferðapjónusta vex hratt. Með bættem samgöngum skapast ýmis tækifæri varðandi samstarf Dalamanna og Snæfellinga, auk þess sem Dalabyggð myndi njóta góðs af þeim gríðarlega fjölda ferðamanna sem leggur leið sín um Snæfellsnes og skemmtileg hringleið opnast. **Samtök sveitarfélaga á Vesturlandi leggja þunga áherslu á að framkvæmdum við Skógarstrandarveg verði hraðað og þær hefjist á fyrsta tímabili samgönguáætlunar, en ekki á öðru tímabili eins og áætlunin gerir ráð fyrir.**

Unnið hefur verið að framkvæmdum við Uxahryggjaveg undanfarin ár. Búið er að leggja bundið slitlag frá Götuási við Borgarfjarðarbraut að Brautartungu, auk þess sem slitlag hefur verið lagt á stærsta hluta vegarins frá Þingvöllum að gatnamótum við Kaldadalsveg. Eftir er að klára að endurbæta veginn og leggja slitlag á kaflann frá Brautartungu að gatnamótum Kaldadalsvegar og er áætlaður kostnaður við þá framkvæmd um 1700 milljónir. Vegurinn um Uxahryggi tengir saman Vesturland og Suðurland og skapar ýmis tækifæri til þess að auka samskipti og samstarf íbúa þessara landshluta, auk þess sem hann skapar ótal tækifæri í ferðapjónustu og möguleika fyrir ferðamenn. Jafnframt myndi vegurinn léttu ákveðinni umferð af Þjóðvegi 1. **Samtök sveitarfélaga á Vesturlandi telja það ótækt að stöðva framkvæmdir við Uxahryggjaveg í fimm ár og fresta verklokum fram til ársins 2028. Því er lögð áhersla á það framkvæmdum verði haldið áfram og þeim lokið á fyrsta tímabili samgönguáætlunar eða eigi síðar en árið 2023.**

Niðurlag

Vestlendingar hafa um árabíl barist fyrir því að farið yrði í tvöföldun Vesturlandsvegar á Kjalarnesi og því er það fagnaðarefni að loksins munu þær framkvæmdir hefjast. Það er hins vegar með öllu óásættanlegt að einungis 550 milljónum verði varið til nýframkvæmda á Vesturlandi á fimm ára tímabili og á sama tíma eru óverulegar fjárveitingar til tengivega og því engan veginn hægt að tala um áttak í lagningu bundins slitlags á þá vegi á næstu fimm árum. Þessu vilja Samtök sveitarfélaga á Vesturlandi breyta og leggja því til að framlag til tengivega verði hækkað um 700 milljónir á ári á næstu fimm árum, auk þess sem framkvæmdum við Skógarstrandarveg og Uxahryggjaveg verði flýtt og þær færðar inn á fyrsta tímabil samgönguáætlunar.

Með vinsemd og virðingu

f.h. Samtaka sveitarfélaga á Vesturlandi

Páll S. Brynjarsson

framkvæmdastjóri